

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

IX. De pœna dæmonum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

secundum illud. 2. Petri 2. à quo quis superatus est, huic servus additus est. At omnes dæmones illi supremo subduntur, ut patet ex verbis illis Domini. *Matth. 33.* Ite maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo, & angelis ejus; ergo peccatum primi Angeli fuit aliis causa peccandi: non quidem cogens, sed quadam quasi exhortatione inducens.

Ex his autem verbis oritur difficultas, supposita responsione ad primum in qua S. Tho. ait, Angelos inferiores peccasse in eodem instanti quo primus Angelus peccavit. Quomodo enim fieri potuit, ut primus Angelus eodem instanti peccaverit, alios omnes propè innumeros alloquutus fuerit, iisque proposuerit quod mente conceperat, & ad sui imitationem eos hortatus fuerit, tandemque illi in idem facinus consenserint? Propter hanc rationem dicendam videtur, Angelos omnes non peccasse in eodẽ instanti respondenti instanti indivisibili nostri temporis, sed in instanti temporis discreti, virtualem aliquam successionem habente, ita ut peccata omnium Angelorum si non inchoata, simul tamen continuata, & completa fuerint.

Nota ex art. 9. Non tot Angelos peccasse, quos perseveraverunt, quia peccatum est contra naturalem inclinationem. At ea quæ contra naturam fiunt, ut in paucioribus accidunt, natura enim consequitur suum effectum vel semper, vel in pluribus. Caterum quantus sit numerus bonorum Angelorum, vel quo excessu superet multitudinem dæmonum, certo definiri non potest.

CAPUT IX.

De pœna dæmonum.

RESOLUTIO I. *Intellectus dæmonis non est obtenebratus per privationem cognitionis cujuscunque veritatis.*] HOC potest explicari per distinctionem illam quam S. Doctor. *1. p. q. 64. art. 1.* adhibet. Nam si questio sit de cognitione veritatis, quæ habetur per naturam,

naturam, ea in dæmonibus nec est ablata, nec diminuta; consequitur enim ipsam naturam Angeli, quæ est intellectualis, & à qua propter ejus simplicitatē nihil subtrahi potest, ut sic per subtractionem naturalium puniatur; sicut homo punitur per subtractionem manus, aut pedis. Si verò agatur de cognitione quæ habetur per gratiam, adhuc distinguendum est, nam alia est speculativa, ut cum alicui secreta divinorum revelantur, & hæc non est in dæmonibus totaliter ablata, sed diminuta; quia de secretis divinis tantum revelantur eis, quantum oportet vel per angelos bonos, vel per aliqua signa, & effectus divinæ virtutis; alia autem est affectiva produciens amorem Dei, & hæc nullo modo remansit in malis angelis, sicut neque charitas.

Nota tamen, quando S. Thomas ait, mansisse in malis angelis saltem ex parte, cognitionem, quæ habetur per gratiam, non esse sensum, quòd in eis manserit cognitio aliqua quoad entitatem supernaturalem; siquidem ex communi Theologorum sententia, etsi in dæmonibus naturalia integra remanserint, in iis tamen nullum post peccatum remansit donum ordinis supernaturalis, sive actuale, sive habituale; quia cum ejusmodi dona vel proxime, vel remote ordinentur ad beatitudinem, congruum non est ut in iis remaneant, qui ab omni spe consequendæ salutis sunt dejecti. Neque refert illud *Jacobi* 2. Dæmones credunt, & contremiscunt, non enim id debet intelligi de fide infusa, & supernaturali qua quis ex pio affectu voluntatis credit revelatis, eò quòd à Deo revelata sunt, sed de alia fide inferiori, & quoad substantiam naturali qua dæmones credunt aliquid convicti signorum evidentiam. Itaque S. Doctor supra per cognitionem illam quam dicit haberi ex gratia, non debet intelligi cognitio supernaturalis, sed cognitio naturalis rei supernaturalis; tali siquidem cognitione angeli mali præditi sunt, tum quia recordatio quædam rerum supernaturalium, quarum in via re-

velatio.

velationem habuerant, in iis remansit? tum quia successu temporis varia cognoscunt, convicti signorum evidentia, ut dictum est.

RESOLUTIO II. *Voluntas demonum est obstinata in malo.*] HOC PROBAT S. Doctor art. 2. tum ex illo Psal. 73. Superbia eorum qui te oderunt, ascendit semper; tum quia vis appetitiva in omnibus proportionatur apprehensivè à qua movetur, sicut mobile à motore: differt autem apprehensio Angeli, ab apprehensione hominis, in hoc quòd Angelus apprehendit immobiliter per intellectum, homo vero per rationem apprehendit mobiliter, discurrendo ex uno ad aliud: unde voluntas hominis adhæret alicui mobiliter, quasi potens etiam ab eo discedere, & contrario adhærere; voluntas autem Angeli adhæret fixè, & immobiliter postquam adhaesit, etsi ante adhesionem possit liberè adhærere huic, vel opposito.

Ubi nota 1. S. Doctorem videri revocare obstinationem dæmonum, in naturalem conditionem eorum, quod paulo durum videtur; quia cum omnes angeli in primo creationis instanti bene operati fuerint, etiam ex mente S. Thomæ, & statim aliis in bono perseverantibus, alii peccaverint sanè sicut isti ob innatam agendi libertatem, à bono ad malum deflexerunt, ita potuerunt per se loquendo, malum quòd patravérant retractare, & bonum aliquem actum elicere; cum per peccatum non amiserint libertatem arbitrii, aut aliquam diminutionem in ea passi fuerint. Quare dicendum videtur, causam obstinationis in angelis damnatis, proximè ex eo repetendam esse, quòd Deus decreverit illis non conferre auxilia gratiæ, quibus possent ad pœnitentiam salutarem excitari, & juvari.

Nota 2. Probabile esse dæmones, antequam essent damnati, adeoque statim post peccatum commissum, fuisse in malo obstinatos, ut non obscurè ex plerisque Patribus eruitur. Cur autem Deus decre-

decreverit illis non conferre gratiam ad resurgendum necessariam causa esse potuit, tum quia tanto major erat Angeli culpa, quanto major dignitas, intelligentia, libertas, & gratia illi collata fuerat; tum quia sine ulla sensibili passione, adeoque ex mera malitia peccavit. Contra verò homines erant longè Angelis inferiores, tam quoad naturam & vim intelligendi, quam quoad gratia dona; præterea ex passione sensibili ad malum trahebantur, adeoque non ex malitia, sed ex infirmitate peccaverunt. Accedit quòd per peccatum Angelorum, tota natura Angelica non periit. At verò per peccatum Adæ tota natura humana perijt, quare voluit Deus ex sua misericordia hominem vocare ad pœnitentiam, & ex justo iudicio Angelum sine remedio relinquere.

RESOLUTIO II. *Dolor uno sensu est in demonibus; non alio.*] PROBATUR, nam ut ait S. Tho. *quæst. cit. art. 3.* Dolor ut passio non est in demonibus, cum careant appetitu sensitivo; Est autem in illis, ut dicit simplicem actum voluntatis, qua ratione est renisus voluntatis ad id quod est, vel non est, quatenus malis sunt quæ vellet non esse, & multa non sunt, quæ vellet esse.

Nota 1. Cùm S. Thomas in *responsione ad primum* concedit, in demonibus esse gaudium, hoc non debere intelligi de vero aliquo gaudio, sed tantum de gaudio ficto & apparente, cum enim demones acerbissimè crucientur, & doleant, hiis fit ut nullo vero afficiantur gaudio, etsi res interdum ex voto ipsis succedere videantur, ut verbi causa, cum homines in peccatum pertrahunt; hoc enim non est tanti momenti, ut ab ipsis apprehendi possit tanquam bonum aliquod, de quo merito latari debeant.

Nota 2. ex art. 4. in responsione ad primum, & ad tertium colligi, demones non aliter torqueri ab igne infernali, quàm per alligationem. Hoc autem non videtur sufficienter explicare vehementissimos illos dolores

dolores & cruciatus, quibus ex Scriptura, & Patribus constat daemones torqueri.

Ad hoc responderi potest Scripturam, & Patres exaggerare cruciatum & dolorem daemorum, non quod talis dolor causetur per actionem aliquam realem, & physicam ignis, sed quia daemones per virtutem divinam potentissime adiguntur, ut ignem apprehendant tanquam horrendum carcerem, in quo per totam aeternitatem omni exundi libertate destituti, in poenam suorum scelerum sunt comoraturi. Ea enim cogitatio quam nullo modo excutere possunt, non minus eos cruciat, quam si verè & physice ab ipso igne comburerentur; praesertim spectata ea nobilissima facultate agendi, & seipsum movendi, quae naturaliter praediti sunt.

Neque refert quod Patres dicunt, daemones urigine infernali; hoc enim in nulla sententia potest intelligi de propria ustione, cum spiritus illius capax non sit, sed tantum de quadam ustione metaphorica, seu de quodam dolore acutissimo qui animum pervadit, & veluti incendit.

Neque etiam obstat, quod ejusmodi dolor aequè possit causari ab aqua, vel ab aere, hoc enim concedendum est etiam in sententia, quae docet, ignem elevari ad agendum physice in spiritus, per qualitatem aliquam in eo productam; cum quae libet alia res similis elevationis sit capax, in ordine ad omnipotentiam Dei. Itaque quod Deus de facto voluerit daemones ab igne torqueri, potius quam ab aqua, vel aere hoc sufficit ut verificari possit quod de eorum poenis dici solet. Et sanè cum ignis paratus sit ad comburenda hominum damnatorum corpora, aequum erat ut Deus eodem instrumento uteretur, ad torquendos ipsos daemones modo possibili.

Siquis tamen in sententia S. Thomae sic explicata, nondum plene quiescere possit, dicat cum Augustino 21. de Civit. cap. 10. Spiritus torqueri ab igne, veris quidem, sed miris modis, id est nobis ignotis,

ignotis, quosque suscipere licet, non curiosius indagare.

CAPUT X.

De illuminatione, & locutione Angelorum.

RESOLUTIO I. *Unus Angelus illuminat alium.*
 ITA S. Thomas 1. p. q. 106. art. 1. quod probat, tum ex Dionys. cap. 8. *Cœlest. Hierarchiæ*: ubi ait, Angelos secundæ Hierarchiæ purgari, illuminari, & perfici per Angelos primæ; tum quia qui manifestat alteri veritatem quam ipse cognoscit, dicitur eum illuminare; sed unus Angelus manifestat alteri veritatem quam ipse cognoscit, ut patet ex eodem Dionysio cap. 7. *lib. cit.* ergo unus Angelus illuminat alium.

Nota 1. Illud esse discrimen inter locutionem, & illuminationem Angelorum, quod locutio est manifestatio cujuscunque veritatis, illuminatio autem est manifestatio veritatis ad Deum ordinatæ ut tradit S. Doctor 1. p. q. 107. art. 2.

Nota 2. Veritates naturales non esse materiam illuminationis, ut indicat S. Thomas q. 109. art. 3. ad 2. quia scilicet omnes Angeli habent perfectam cognitionem rerum omnium naturalium.

Nota 3. ex q. 106. art. 2. ad 1. Unum Angelum eodem actu alium illuminare, purgare, & perficere, nam quatenus illi veritatem aliquam manifestat, dicitur eum illuminare; quatenus à nescientia liberat, purgare, perficere verò, quatenus perducit ad finem intellectus, qui est veritatis cognitio.

Nota 4. ex art. 3. Quod licet Deus interdum operetur præter ordinem in rebus corporeis positū, quia per hoc perducitur homo in majorem Dei cognitionem: nunquam tamen ordinem in spiritualibus substantiis constitutum prætermittit; quia cum operationes earum hominibus non innotescant, non potest illius prætermissio ad majorem Dei notitiam conducere: quare Angeli inferiores semper illuminantur